

Una nova frontera, una vella frontera

BARTOMEU FIOI
BF1933@telefonica.net

Malgrat que un nombre considerable de lectors sembla que estan acostumats a valorar unes mateixes formes i fins i tot uns mateixos tractaments superficials, la veritat és que darrerament ens trobam amb bastant de material de la parenta pobra/rica que va molt més enllà d'aquestes expectatives. Llibres que ens agafen per sorpresa, ens repton a llegir-los bé, a esforçar-nos per entrar en els seus poemes i que, a despit que ens poden suposar inicialment alguna incomoditat, tanmateix aconsegueixen retenir la nostra atenci3n i provocar el nostre respecte.

Tal és el cas de *La meua frontera*, de Pepa Úbeda, que ha merescut

el Premi Miquel de Palol d'enguany, concedit per un jurat format per Núria Esponellà, Pere Gimferrer, Susanna Rafart, Màrius Sampere i Rosa Torrent, que acaba d'esser publicat per Columna.

La primera peculiaritat que crida l'atenci3n de *La meua frontera* és el que en podríem dir la tendència a emprar versos molt breus, formats de vegades per una sola paraula. Per exemple, els que ens surten a camí en la tercera estrofa del primer poema del llibre, "A un poeta jove", un poema d'un alt erotisme, que fa: "Entra / espera / mira / com penge els meus braços / del teu cor / com faig dels meus pits / muntanyes / dins les teves mans / com el meu racó fosc esdevé / pou / del teu / i el teu / mirall / del meu". De fet, aquesta estrofa sola, amb els seus sincopats que el lector ha de saber superar, ja pot donar una idea de quina és la manera d'escriure de Pepa Úbeda, com també de quina és la temàtica

més fonamental del llibre, un erotisme de gran sinceritat i puresa, que no hauria de poder escandalitzar ningú.

Tanmateix, això no vol dir que en acabar la lectura del poema, el lector ja es trobi al cap del carrer, per dir-ho així. Perquè en "A un poeta jove" hi ha una ella que no és la qui parla -negada per tres vegades amb el verset "no pas ella" - que el lector no pot estar segur d'haver identificat. Qui és ella? L'alcajota? Quina alcajota?

Dins aquesta eròtica tan neta, trobam altres poemes notables com "Llaguts de paper" i, encara més, "Dàrsenes de sorra", un poema esplèndid davant el qual cal treure's el barret. Del primer caldrà transcriure'n la següent estrofa: "T'hi voldries / llavor en el bressol dels meus malucs / cos d'infant en llagut de paper / sord als tornaveus de la mem3ria / cec a les xarxes de la pell / retornat a Ítaca sense haver rodat món". I del segon, contundent: "Passeig sobre

el meu pit la seua mà / la meua mà per deus sagrades seues / en darsena de sorra".

L'altra temàtica essencial és la dels viatges viscuts -Pepa Úbeda no fa literatura, sap escriure molt bé però no fa literatura, ni l'importa sincopar el seu discurs, a la vegada nou però també molt vell per humà i sincer-, que figuren en la tercera part de *La meua frontera*, que porta el títol ir3nic de "Departament d'emigraci3n". Viatges que l'han portada -i que porten també el lector- a Síria, Nicaragua i a Àfrica, a Gàmbia i, sobretot, a Namíbia i a Sud-àfrica, amb una sàvia incorporaci3n o utilitzaci3n d'algunes llengües locals com l'oshiwambo o oshivambo, parlada al nord de Namíbia, o l'afrikaans, derivada del neerlandès, parlada al sud de Namíbia i sobretot a Sud-àfrica. Tot plegat, consider *La meua frontera* lectura obligada per a tot lletraferit. Cal donar l'enhorabona a Pepa Úbeda. •

Escriptor